

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/17/2016
Identifikačné číslo spisu:	1313010928
Dátum vydania rozhodnutia:	14.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1313010928.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného N. T. pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením konanom 14. apríla 2016 v Bratislave dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti trestnému rozkazu Okresného súdu Bratislava III z 2. januára 2014, sp. zn. 46 T 162/2013 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III z 2. januára 2014, sp. zn. 46 T 162/2013, a konaním, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. bol

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

v neprospech obvineného N. T..

II. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnutý trestný rozkaz s a z r u š u j e.

III. Z r u š u j ú s a aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

IV. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Bratislava III s a p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava III trestným rozkazom z 2. januára 2014, sp. zn. 46 T 162/2013 uznal obvineného N. T. za vinného z prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného času mesiaca apríl roku 2010 do 19.45 hod. dňa 23. júla 2010 v Bratislave, na ul. P. č. XX vnikol do rodinného domu zapísaného na LV č. XXXX, par. č. XXXX, k.ú. C., patriaci poškodenému K. K., bytom D., S.. XX a jeho manželke, tým spôsobom, že odstránil vložku zámku od vchodovej brány vedúcej na pozemok, následne prešiel k rodinnému domu, kde odstránil a vymenil vložku zámku od dverí na kuchyni vedúcich do domu, v ktorom následne býval, pričom počas pobytu v dome rozbil sklenenú výplň hlavných vchodových dverí, popremiestňoval nábytok, poškodil drevenú posteľ, čím poškodenému K. K., bytom D., S. XX spôsobil škodu vo výške 50 €.

Okresný súd obvinenému za to uložil podľa § 218 ods. 3 Tr. zák. s poukazom na § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému výkon trestu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného K. K. s jeho nárokom na náhradu škody odkázal na konanie vo veciach občiansko-právnych.

Dňa 18. decembra 2015 podal minister spravodlivosti Slovenskej republiky na základe podnetu podpredsedu Okresného súdu Bratislava III dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por., teda s odôvodnením, že proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Minister spravodlivosti v dovolaní uviedol, že v prípade obvineného N. T. konaniu na okresnom súde predchádzalo konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, v ktorom bolo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 27. júna 2012, sp. zn. 1 Ntc 7/2012 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 12. septembra 2012, sp. zn. 1 Urto 2/2012 rozhodnuté, že rozsudok Krajského súdu Korneuburg zo 17. januára 2011, sp. zn. 622Hv 14/10d sa uznáva a vykoná na území Slovenskej republiky v časti, v ktorej bol obvinený N. T. uznaný za vinného zo zločinu sčasti dokonanej, sčasti nedokonanej ťažkej a profesionálnej krádeže, čiastočne vlámaním v zmysle príslušných ustanovení Trestného zákonníka Rakúskej republiky na trest odňatia slobody v trvaní 4 (štyroch) rokov.

V tejto súvislosti minister spravodlivosti poukázal na § 21 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí“), podľa ktorého osoba, ktorá bola odovzdaná z iného členského štátu na výkon trestnej sankcie podľa tohto zákona, nesmie byť stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred odovzdaním, na ktoré sa odovzdané rozhodnutie nevzťahovalo (tzv. zásada špeciality). Dôvody, pre ktoré by sa zásada špeciality nemala uplatniť sú uvedené v odsekoch 2 a 3.

Podľa mienky ministra spravodlivosti, žiaden takýto dôvod v tomto prípade naplnený nebol. Dokonca dodatočný súhlas vydávajúceho štátu už podľa § 21 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. v spojení s primeraným použitím § 32 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o európskom zatýkacom rozkaze“) ani nie je možné získať, pretože vydávajúci štát môže byť požiadaný o vydanie súhlasu na výkon trestu, ktorý bol uložený pred dňom vydania, alebo na trestné stíhanie, ktoré aktuálne prebieha za trestný čin spáchaný pred dňom vydania. V posudzovanej veci však došlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia až po vydaní obvineného do Slovenskej republiky.

Na podklade vyššie uvedeného minister spravodlivosti navrhol, aby najvyšší súd vyslovil, že trestným rozkazom okresného súdu z 2. januára 2014, sp. zn. 46 T 162/2013 bol porušený zákon v neprospech obvineného N. T., napadnutý trestný rozkaz, ako aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce,

pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad, zrušil a okresnému súdu prikázal vec v potrebnom rozsahu znova prerokovať a rozhodnúť.

Súd prvého stupňa v súlade s § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté spolu s upozornením, že sa môžu v súdom stanovenej lehote k dovolaniu obvineného vyjadriť.

Obvinený sa k dovolaniu vyjadril len v zmysle, že nevie, o aké konanie sa jedná, pretože sťažnosť podával na ministerstvo spravodlivosti vo veci porušenia zásady špeciality Okresným súdom Bratislava V.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava III využila možnosť vyjadrenia v plnom rozsahu, pričom navrhla dovolanie ministra spravodlivosti na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Prokurátorka uznala, že dodatočný súhlas na ďalšie trestné stíhanie od vydávajúceho štátu nebol vyžiadaný a ani obvinený nedal vyhlásenie, ktorým by sa zásady špeciality zriekol. V tejto súvislosti však prokurátorka poukázala na § 21 ods. 2 písm. d/ zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí, podľa ktorého sa zásada špeciality neuplatní, ak by osobe mohol byť uložený trest alebo ochranné opatrenie, ktoré nie je spojené s pozbavením osobnej slobody, najmä peňažný trest alebo opatrenie namiesto tohto trestu, a to aj vtedy, ak by taký výkon predovšetkým výkonom náhradného trestu odňatia slobody viedol k obmedzeniu osobnej slobody. Vychádzajúc z ustanovení § 218 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., § 138 ods. písm. e/ Tr. zák., § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ako aj z aktuálneho odpisu z registra trestov obvineného N. T., bola prokurátorka toho názoru, že mu mohol byť uložený trest, ktorý nie je spojený s pozbavením osobnej slobody, najmä mu mohol byť uložený peňažný trest alebo iný druh trestu, ktorý by nevedol k obmedzeniu osobnej slobody, čo sa napokon aj stalo, keďže trest uložený napadnutým trestným rozkazom mu bol podmienene odložený.

Obvinenému bolo taktiež zaslané vyjadrenie prokurátorky k dovolaniu ministra spravodlivosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Tr. por.) v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.). V dovolaní sú uvedené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dovolanie je riadne odôvodnené (§ 374 ods. 1 Tr. por.).

Dovolací súd po zistení, že nie sú dané žiadne zákonné dôvody pre odmietnutie dovolania v celom rozsahu, preskúmal na neverejnom zasadnutí v súlade s § 382a Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania, ktoré sú uvedené v dovolaní, pretože v súlade s § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené a zistil, že dovolanie ministra spravodlivosti je dôvodné.

Z predloženého spisového materiálu dovolaciemu súdu vyplýva, že uzneseniami povereného príslušníka Policajného zboru Okresného riaditeľstva v Bratislave III, Úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenie skráteneho vyšetrovania Bratislava Rača z 24. júla 2010, ČVS: ORP-1442/3-OSV-B3-2010 bolo začaté trestné stíhanie vo veci a vznesené obvinenie N. T. pre prečin neoprávneného zásahu do práva domu, bytu alebo nebytového priestoru podľa § 218 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, ako je uvedené v predmetných uzneseniach.

Šetrením v priebehu trestného stíhania orgány činné v trestnom konaní zistili, že obvinený sa nachádza vo väzbe v Justičnom zariadení Korneuburg, Rakúska republika (č. l. 90) a z tohto dôvodu požiadali rakúsku stranu listom z 24. februára 2012 o právnu pomoc a vypočutie obvineného.

Obvinený bol v Rakúskej republike zadržaný pre majetkovú trestnú činnosť a ublíženie na zdraví z

nedbanlivosti. Krajský súd Korneuburg rozsudkom zo 17. januára 2011, sp. zn. 622 Hv 14/10d v spojení s rozhodnutím Vrchného krajského súdu vo Viedni zo 6. mája 2011, sp. zn. 21 Bs 119/11w uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyroch) rokov, ktorý vykonával v Justizanstalt Hirtenberg, Rakúska republika.

Následne bol rozsudok Krajského súdu Korneuburg zo 17. januára 2011, sp. zn. 622 Hv 14/10d uznaný v Slovenskej republike rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2012, sp. zn. 1 Ntc 7/2012 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. septembra 2012, sp. zn. 1 Urto 2/2012 a obvinený dňa 6. februára 2013 vydaný na územie Slovenskej republiky, pričom trest odňatia slobody vykonával v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce.

Podľa § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, ak ide o osobu, ktorá je vyňatá z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, alebo o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas, ak taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný.

Podľa § 21 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí osoba, ktorá bola odovzdaná z iného členského štátu na výkon trestnej sankcie podľa tohto zákona, nesmie byť stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred odovzdaním, na ktoré sa odovzdané rozhodnutie nevzťahovalo.

Podľa § 21 ods. 2 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí ak bola osoba odovzdaná do Slovenskej republiky, zásada špeciality sa neuplatní, ak

a) osoba sa po prepustení z väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody zdržiava na území Slovenskej republiky viac ako 45 dní napriek tomu, že ho mohla opustiť alebo sa dobrovoľne vráti na územie Slovenskej republiky potom, čo ho opustila,

b) za tento ďalší trestný čin nemožno uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu,

c) trestné stíhanie nevedie k použitiu opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu,

d) osobe by mohol byť uložený trest alebo ochranné opatrenie, ktoré nie je spojené s pozbavením osobnej slobody, najmä peňažný trest alebo opatrenie namiesto tohto trestu, a to aj vtedy, ak by taký výkon predovšetkým výkonom náhradného trestu odňatia slobody viedol k obmedzeniu osobnej slobody,

e) osoba súhlasila s odovzdaním výkonu rozhodnutia do Slovenskej republiky,

f) osoba po odovzdaní do Slovenskej republiky vyhlásila, že sa výslovne vzdáva uplatnenia zásady špeciality podľa odseku 1 vo vzťahu k určitým trestným činom spáchaným pred jej odovzdaním, alebo

g) justičný orgán štátu pôvodu udelil súhlas so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred odovzdaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin.

Podľa § 21 ods. 3 citovaného zákona na vyhlásenie osoby k vzdaniu sa uplatnenia zásady špeciality podľa odseku 2 písm. f), získanie súhlasu justičného orgánu štátu pôvodu podľa odseku 2 písm. g) a na konanie o žiadosti iného členského štátu, ktorému bola odovzdaná osoba zo Slovenskej republiky na základe tohto zákona, so stíhaním alebo výkonom trestu odňatia slobody pre iný trestný čin spáchaný pred odovzdaním osoby, než ktorý bol predmetom odovzdaného rozhodnutia, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu (§ 31 až 35 zákona o európskom zatýkacom rozkaze).

Z priloženého spisového materiálu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1 Ntc 7/2012 vyplýva, že

obvinený nebol vypočutý k zásade špeciality, aj keď súhlas na odovzdanie výkonu trestu na územie Slovenskej republiky nedal, resp. so svojim vydaním nesúhlasil. V ďalšom stíhaní na území Slovenskej republiky bolo teda možné pokračovať len v prípade, ak by bol vyžiadaný dodatočný súhlas vydávajúceho štátu alebo by sa obvinený výslovne vzdal uplatnenia zásady špeciality.

Napriek tomu, že orgány činné v trestnom konaní a súd vedeli o vydaní obvineného na výkon trestu do Slovenskej republiky, resp. uložení právoplatného trestu v Rakúskej republike, obvineného nevypočuli k uplatneniu zásady špeciality, ani si včas nevyžiadali dodatočný súhlas vydávajúceho štátu. Z tohto dôvodu bolo v úkonoch vykonaných po vydaní obvineného pokračované v rozpore so zákonom, a preto dovolací súd prisvedčil tvrdeniu ministra spravodlivosti o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por.

Nakoľko v danom prípade už došlo k právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej, a teda k ukončeniu trestného stíhania, pričom obvinenému bol po dni vydania z Rakúskej republiky uložený právoplatný trest, dodatočný súhlas nie je možné získať. Je preto potrebné, aby Okresný súd Bratislava III vec opätovne prerokoval a vypočul obvineného k zásade špeciality, keďže nepodanie odporu proti napadnutému trestnému rozkazu nemá povahu konkludentného súhlasu s pokračovaním trestného stíhania.

Dovolací súd sa nestotožnil s námietkou prokurátora o neuplatnení zásady špeciality v zmysle ustanovenia § 21 ods. 2 písm. d/ zákona o uznávaní a výkone rozhodnutia. Uvedená výnimka, ktorá vychádza z Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (ďalej len „rámcové rozhodnutie“), rieši situáciu, keď sú uplatniteľné peňažné tresty, najmä pokuty alebo opatrenia, napr. zákaz navštevovať určité miesta. Ide teda o tresty alebo opatrenia nezahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody. Ak by sa pripustil rozširujúci výklad, v smere navrhovanom prokurátorom, mohlo by dôjsť k špekuláciám s trestným stíhaním, resp. ukladaním druhu a výšky trestu, aby sa v prípadoch, kde je to možné, obišla zásada špeciality. Takýto stav je však neprípustný, pretože by sa tým poprel zmysel zásady špeciality ako ochrany práv obvineného. Zároveň je nutné poznamenať, že orgány činné v trestnom konaní a súdy sú povinné postupovať v súlade so zákonmi počas celého trestného konania. Nemožno preto akceptovať postup, ktorého zákonnosť by závisela od druhu uloženého trestu.

V danej trestnej veci síce s ohľadom na trestnú sadzbu a druh trestného činu mohol súd prvého stupňa uložiť peňažný trest, avšak právoplatným trestným rozkazom obvinenému uložil trest odňatia slobody s podmieneným odkladom so skúšobnou dobou. Podmienený trest odňatia slobody nemožno chápať ako trest nespojený s pozbavením osobnej slobody v pravom zmysle slova. Ak by sa obvinený počas skúšobnej doby neosvedčil, súd by nariadil výkon nepodmieneného trestu odňatia slobody. V takom prípade by tvrdenie prokurátora neplatilo, pričom by ponechanie úvahy o uplatnení zásady špeciality podľa vývoja situácie bolo v rozpore s princípom právnej istoty.

Vzhľadom na uvedené, najvyšší súd zrušil napadnutý trestný rozkaz a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava III, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.